

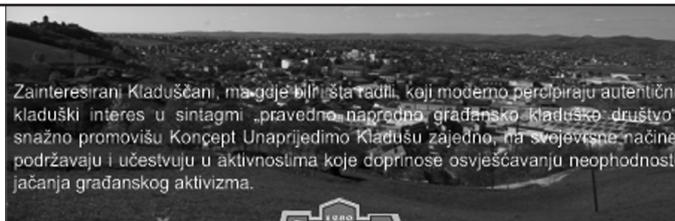
monografiju „Velika Kladaša kroz stoljeća“, 1986. U aktuelnom višepartijskom sistemu lokalna vlast je donijela više stateških dokumenata: „Prostorni plan 2001-2020.“, više strategija, dokument okvirnog budžeta, osnove programa i politike općinskog načelnika za period 2017-2020“.

Priprema, razmatranja, usvajanja navedenih dokumenata bila je više formalistička, da se udovolji u formalno pravnom pogledu ili „težnjama“ vanjskih faktora koji su uslovaljavali razne aplikacije posjedovanjem strateških dokumenata. Velika Kladaša nema dugoročnih dokumenata iz oblasti „duhovnosti“, kao npr. Strategije kulture, Monografije-drugo izdanje...

Rezultat priprema, donošenja, implementacija strateških dugoročnih planova od 1995 - 2018. i sveukupnog djelovanja ključnih aktera (narodnih izabranika svih vrsta i nivoa okupljenih u osam političkih stranaka, 14 mjesnih zajednica, 27 džemata i preko 140 organizacija civilnog društva) jeste nazadovanje Velike Kladaše u odnosu na bh prosjek!

Prostorno planska oblast sa pratećim dokumentima

Prije formalnog usvajanja prvog Prostornog plana (dokument prostornog planiranja) Skupština općine (tri vijeća) Velika Kladaša 1986-2005. (24.12.1986, predsjednik je bio **Slobodan Miljković**) teritorija općine je već bila „regulaciono“ namijenjena. Do navedenog datuma putna infrastruktura, dalekovodi, vodna crpilišta i trase vodovoda sa rezervoarima, lokacije obrazovnih ustanova, lokacije gospodarstva, vodotoci... je u potpunosti za-

“KRITICKI OSVRT NA SITUACIJU U VELIKOJ KLADAŠI”

U sklopu svestranih napora USAID-a i CPCD na osnaživanju nezavisnih medija u BiH konkretnim poticajima širih razmjera podržan je i projekt „Kritički osvrt na situaciju u Velikoj Kladaši“ strukturiran u više tema.

Na pripremama medijskih proizvoda ostvarena je razmjena mišljenja među zainteresovanim kandidatima, a pripremljene verzije prezentovane na uvid prije zvaničnih publikacija.

Učesnici debata su pozvani da argumentovano prezentuju svoje kritičke poglede kako na tekstove tema tako i na relevantna stanovišta odnosno preporuke poboljšanja za potrebe publikovanja „Zbirke eseja“ (VIII/2018).

Komparativne stavke budžeta Općine Velike Kladaše i Grada Cazina

Stavka	2012.		2016.		2017.	
	Kladaša	Cazin	Kladaša	Cazin	Kladaša	Cazin
Budžet (000) KM	8,048	18,073	12,767	15,248	9,527	16,704
UKUPAN IZNOS	5,567	10,248	6,450	9,386	6,614	9,442
Porezni prihodi	2,312	4,167	2,902	3,047	2,506	2,469
Tekući grantovi	-	1,255	0,012	1,101	0,225	1,601
Kapitalni grantovi	-	0,291	0,073	-	0,060	-
Kapitalni primici	-	1,791	-	-	-	1,300
Prenijeta gotovina	0,123	-	1,102	-	-	-
RASHODI						
Tekući izdaci	4,263	13,320	5,895	13,792	7,574	12,101
Plate i naknade	2,840	3,990	2,637	4,126	2,725	3,789
Tekući grantovi	1,876	4,367	1,498	3,602	3,122	3,840
Kapitalni grantovi	0,086	2,546	0,015	3,730	0,149	-
Kapitalni izdaci	-	3,269	2,400	2,176	0,135	4,804
Prethodne obaveze	4,359	1,350	0,482	0,700	0,505	-
Grantovi pojedincima	0,632	0,876	0,591	-	0,594	0,883
Grantovi neprof. org.	-	1,646	0,295	1,055	0,801	1,402
Sub. javnim pred.	-	0,440	0,020	0,265	1,296	0,386

Izvor: Nacrti i izvršenja budžeta prema službenim aktima na portalima.

Treba imati u vidu negativno revizorsko mišljenje o Budžetu Vel. Kladaše za 2017.

vršeno. Aktivnosti na pripremi prvog Prostornog plana startovale su 1982. imenovanjem Koordinacionog odbora za praćenje izrade sa 13 članova kojim je operativno rukovodio **Petar Lukić**. Izrada Prostornog plana povjerena je Urbanističkom zavodu Banja Luka, a rukovodilac Radnog tima bio je **Irfan Pozderac**. Na osnovu uvida u sastav organa i tijela koja su bila angažovana na pripremi, praćenju, konzultovanju može se identifikovati 70 osoba od kojih je još uvijek među živim 30-tak. Poslije usvajanja Prostornog plana Generalnim urbanističkim planom (dokument kojim se usmjerava i reguliše organizacija prostora u naseljima) „proglašeno“ je osam zonalnih urbanističkih naselja bez regulacionih planova (Sl. glasnik 7/89).

Važno je konstatovati da i pored formalnog nedostatka „prostorno planskih usmjerenja“ u periodu do

2002. nisu učinjene kardinalne greške kada je u pitanju lociranje važne infrastrukture, objekata od posebnog javnog značaja... Katastrofalni promašaji su bili lociranje više desetina peradarskih farmi na vrijednim poljoprivrednim parcelama (Nepeke, Vidovska, Crvarevac...).

Poslije okončanja ratnih dejstava na području Velike Kladaše (07. 08. 1995.) pristupilo se intenzivnoj obnovi, rekonstrukciji postojećih i izgradnji novih objekata sa privremenim ili bez odobrenja. Načelnik općine do konca 1997. bio je **Ejub Alagić** (1957). U periodu do iza 2000. godine uglavnom su se izdavale privremene građevinske isprave, a bespravna gradnja bila skoro pa normalna stvar. Uglavnom „gradska jezgra“ urbanistički je nagrđena (1997.) kućicama u ulici Nurije Pozderca i pred Domom zdravlja. Ove zadnje su jedva uklonjene desetak godina kasnije.

Prostorno uređenje i građenje u novom društveno - političkom sistemu

Među prvim koracima novoimenovane Kantonalne vlasti USK-a poslije 1995-te na koncipiranju dugoročnog razvoja Pounja bilo je okupljanje eminentnog projekt-nog tima od 15 članova čiji rad je koordinirao **Alija Pozderac**. Rezultat rada je publikovana knjiga „TURIZAM - budućnost USK“, maja 1998. Radi se o solidno izrađenoj „studiji“ formata A4 sa 191 stranica. Među autorima Projekta naziva „Zeleno more“ bio je i Kladašćanin **Emin Huskić** (1962-2013).

Projekt sadrži više idejnih rješenja među kojima i Termalni sportsko-rekreacioni centar „AQVASAN“ Mala Kladaša, Sportsko-turistički i Rekreacioni centar „Grabarska“...

Koncem minulog stoljeća (22. 09. 2000.) općina Velika Kladaša zaključila je Ugovor o kompleksnim speleološkim istraživanjima pećine Hukavica u Gornjoj Vidovskoj. Izvođač radova (EARTH SCIENCE INSTITUTE SARAJEVO) je na 18 stranica teksta i 15 stranica priloga (mape, skice...) prezentovao rezultate istraživanja koji još čekaju na „valorizaciju-operacionalizaciju“!

Novobirane vlasti od 1990-tih nisu se dobro snašle i blagovremeno na pravi način prihvatile problematike prostorno urbanističkih poslova. Tako, npr. tek 10. juna 1999. Skupština USK-a donosi Odluku o pristupu i izradi *Prostornog plana USK-a*. Puno se lutalo, zasjedalo, podešavalo interesnim lobijima da bi se tek 14. 01. 2008. usvojio Prostorni Plan USK-a i tri

nastavak na narednoj strani